

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

І.К. Галетич, Н.О. Телюра

Програма та робоча програма
навчальної дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ В ЕКОЛОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

(для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрям підготовки 0708 - «Екологія», спеціальності 6.070800 „Екологія та охорона навколишнього середовища”)

Харків – ХНАМГ - 2009

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Організація управління в екологічній діяльності» (для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрям підготовки 0708 - «Екологія», спеціальності 6.070800 „Екологія та охорона навколишнього середовища”). / Укл.: Галетич І.К., Телюра Н.О. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 24 с.

Укладачі: І.К. Галетич,
Н.О. Телюра

Рецензент: проф. Стольберг Ф.В.

Рекомендовано кафедрою інженерної екології міст, протокол № 1 від 29 серпня 2008 р.

Зміст

Вступ	4
1. Програма навчальної дисципліни	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література	9
1.5. Анотації дисципліни	9
2. Робоча програма навчальної дисципліни	11
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	11
2.2. Зміст дисципліни	12
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями	14
2.4. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни	15
2.5. Індивідуальне завдання (ІНДЗ)	17
2.6. Самостійна робота студентів	17
2.7. Засоби контролю та структура залікового кредиту	18
2.8. Інформаційно-методичне забезпечення	22

ВСТУП

Наприкінці ХХ сторіччя людство повною мірою усвідомило, що біосфера і її складові мають певні межі саморегуляції, самовідновлення, за якими вони можуть зруйнуватись. Унаслідок цього подальший розвиток суспільства неможливий без урахування інтересів природи, без збереження біосфери. Оскільки така діяльність не може бути стихійною, виникла ідея створення системи управління природоохоронною діяльністю. На першому етапі вона мала лише національний рівень, тобто в межах окремих держав, але останнім часом все більше і більше країн об'єднують свої зусилля в боротьбі за екологічне безпечне життя.

Система підготовки кваліфікованого спеціаліста-еколога повинна враховувати той факт, що в майбутньому він буде працювати в органах управління природоохоронною діяльністю різного рівня – від окремого підприємства до галузевих і загальнодержавних структур.

Ефективне управління в будь-якій сфері неможливе без знання теорії управління. Саме тому вивчення наукових основ управління природоохоронною діяльністю в цілому і теорії управління, як їх важливої складової, конче необхідно майбутнім фахівцям.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з літературою, матеріалами міжнародних екологічних організацій, національних природоохоронних органів деяких країн, документами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

Програма навчальної дисципліни «Організація управління в екологічній діяльності» розроблена на основі:

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 0708 Екологія», 2004 р.

- ГСВОУ МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму підготовки 0708 „Екологія”, 2004 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напрямку 0708 „Екологія” Спеціальності 6.070800 „Екологія та охорона навколишнього середовища”, 2006 р.

Програма навчальної дисципліни «Організація управління в екологічній діяльності» ухвалена кафедрою «Інженерної екології міст», **протокол № 9 від 28 серпня 2006 р.** та Вченою радою факультету Інженерної екології міст **протокол № 11 від 30 серпня 2006 р.**

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни „Організація управління в екологічній діяльності” – дати майбутньому спеціалісту-екологу на основі теорії управління цілісну уяву про управління будь-якою галуззю народногосподарського комплексу як єдиною системою, з урахуванням особливостей організації процесу управління в екології, як на локальному, регіональному, державному, так і на міжнародному рівнях.

Предметом вивчення у дисципліні є інструменти та механізми управління природоохоронною діяльністю на національному рівні та у світовій практиці, принципи формування системи управління екологічною безпекою

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра - вивчення дисципліни базується на знаннях дисциплін, які є підґрунтям. На прочитані раніше професійні дисципліни та є складовою частиною управлінського блоку, взаємно перекликаючись з курсами які одночасно викладаються студентам.

Таблиця 1.1

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
<ol style="list-style-type: none">1. Ділова українська мова2. Гідрологія3. Геологія з основами геоморфології4. Метеорологія і кліматологія5. Екологічне право і експертиза6. Моніторинг довкілля	<ol style="list-style-type: none">1. Моделювання і прогнозування стану довкілля2. Прикладна фітоекологія3. Основи утилізації відходів4. Інформаційні технології управління

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Організація управління в екологічній діяльності (2 / 72)

ЗМ 1.1. МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА УПРАВЛІННЯ; ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ

1. Предмет, цілі і методи управління. Класифікація цілей. Класифікація методів.

2. Принципи та функції управління. Типи класифікацій функцій управління.

3. Процес управління. Техніка і екологія управління. Управлінська інформація. Процедури процесу управління.

4. Структура управління. Елементи структури управління. Вертикальні і горизонтальні зв'язки.

5. Кадри управління. Їх класифікація та вимоги до них.

6. Апарат та компетенція управління.

ЗМ 1.2. СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ; ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

1. Поняття та перелік функцій державного управління у сфері екології.

2. Контроль управління якістю природного середовища

3. Система спостережень та структура системи спостережень за станом навколишнього середовища України.

4. Завдання та організація контрольних служб охорони навколишнього середовища на обласному рівні в Україні.

ЗМ 1.3. ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ; МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД В УПРАВЛІННІ НАВКОЛИШНІМ ПРИРОДНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ

1. Стандарти серії ISO 14 000

2. Управління екологічною діяльністю в країнах світу

3. Управління природоохоронною діяльністю в країнах Центральної і Східної Європи

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Таблиця 1.2

Освітньо-кваліфікаційні вимоги до підготовки бакалаврів

Вміння (за рівнем сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально - побутова, соціально - виробнича)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська,
<p>Фахівець повинен оволодіти знаннями щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ методологічних основ управління ▪ теоретичних основ управління ▪ принципів та функцій управління ▪ процесу управління 	Наукові дослідження в галузі	Науково-дослідна робота
<p>Фахівець повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Називати складові апарату ▪ Перелічити функції державного управління 	Виробнича та соціально - виробнича	Науково-дослідна робота
<p>Бакалавр повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Розробляти план діяльності з використанням методів управління; ▪ Складати основні документи; ▪ Нормувати управлінську працю у відповідності до складу апарату управління ▪ Розробляти екологічну політику організації 	Виробнича та соціально - виробнича	Управлінська Виконавська
<p>Бакалавр повинен вміти використовувати матеріали міжнародних екологічних організацій, національних природоохоронних органів деяких країн, документи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та застосовувати отриманні знання на практиці</p>	Соціально-виробнича	Управлінська, організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Богаров М. К. Наука управления: новый подход. – М.: Знание, 1990. – 64 с.
2. Водачек Л., Вадачкова О. Стратегия управления инновациями на предприятии: Пер. со словацкого. – М.: Экономика, 1989. – 167 с.
3. Екологічне управління: Підручник / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г. О. Білявський та ін. – К.: Либідь, 2004. – 432 с.
4. Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. – Чернівці: Зелена Буковина.ю 1996. – 248 с.
5. Модернізація виробництва: системно – екологічний підхід: Посібник з екологічного менеджменту / Шевчук В. Я., Саталкін Ю. М., Навроцький В. М. та ін. – К.: СИМВОЛ-Т, 1997. 245 с.
6. Организация управления в условиях рыночных отношений: Учебно-методическое пособие. – К.: МЗУУП, 1993. – 28 с.
7. Экология города: Учебник. – К.: Либра, 2000. - 464 с.

1.5. Анотації дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ В ЕКОЛОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета викладання: дати майбутньому спеціалісту-екологу на основі теорії управління, цілісну уяву про управління будь-якою галуззю народногосподарського комплексу як єдиною системою, з урахуванням особливостей організації процесу управління в екології, як на локальному, регіональному, державному, так і на міжнародному рівнях.

Предмет: інструменти та механізми управління природоохоронною діяльністю на національному рівні та у світовій практиці, принципи формування системи управління екологічною безпекою.

Зміст: Методологічні основи управління; Теоретичні основи управління; Структура управління; Державне управління екологічною діяльністю в Україні;

Міжнародний досвід в управлінні навколишнім середовищем.

Аннотация программы учебной дисциплины

ОРГАНИЗАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ В ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Цель: дать будущему специалисту -экологу на основе теории управления, целостное представление про управлении какой-либо отраслью народнохозяйственного комплекса как единой системой, с учетом особенностей организации процесса управления в экологии, как на локальном, региональном, государственном, так и на международном уровнях.

Предмет: инструменты и механизмы управления природоохранной деятельностью на национальном уровне и в мировой практике, принципы формирования системы управления экологической безопасностью.

Содержание: Методологические основы управления; Теоретические основы управления; Структура управления; Государственное управление экологической деятельностью в Украине; Международный опыт в управлении окружающей средой

Annotation of the program of educational discipline

ORGANIZATION OF MANAGEMENT IS IN ECOLOGICAL ACTIVITY

Purpose: to give the future specialist on the basis of theory of management, integral presentation about management some industry of pertaining to national economy complex as by the single system, taking into account the features of organization of management process in ecology, as on local, regional, state, so on international levels.

Object: instruments and mechanisms of management nature protection activity on a national damage and in world practice, principles of forming of control the system by ecological safety.

Table of contents: Theoretical government bases; State administration ecological activity is in Ukraine; International experience is in a management an environment

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1

Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2 Модулів – 1, Змістових модулів – 3, Загальна кількість годин - 72	Напрямок: 0708 «Екологія», Спеціальність: 6.070800 „Екологія та охорона навколишнього середовища” Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни – Нормативна Рік підготовки: 4-й Семестр: 7-й Лекції – 15 год. Практичні – 15 год. Лабораторні – не передбачені Самостійна робота – 42 год. Вид контролю: 7 семестр - залік

Таблиця 2.2

Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2 Модулів – 1, контрольна робота Змістових модулів – 3, Загальна кількість годин - 72	Напрямок: 0708 «Екологія», Спеціальність: 6.070800 „Екологія та охорона навколишнього середовища” Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни – Нормативна Рік підготовки: 4-й Семестр: 8-й Лекції – 6 год. Практичні – 6 год. Лабораторні – не передбачені Самостійна робота – 60 год. Вид контролю: 8 семестр - залік

Структура навчальної дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр(и)	Години									Іспити (семестри)	Заліки (семестри)
			Всього кедити/години	Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
					Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Кон. робота	КП/КР	РГР		
Денна	4	7	2/72	30	15	15	-	42	-	-	-	-	7
Заочна	4	8	2/72	12	6	6	-	60	10	-	-	-	8

2.2. Зміст дисципліни**Модуль 1. Організація управління в екологічній діяльності (2/72)****ЗМ 1.1. МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА УПРАВЛІННЯ; ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ**

1. Предмет, цілі і методи управління. Класифікація цілей. Класифікація методів. Поняття „управління”. Початковий і кінцевий пункт управління. Предмет і методи теорії управління. Функціональний розріз управління.

2. Принципи та функції управління. Типи класифікацій функцій управління. Стадії виділення функцій управління. Функції попереднього управління. Функції оперативного управління. Функції заключного управління.

3. Процес управління. Техніка і технологія управління. Управлінська інформація. Процедури процесу управління. Класифікація техніки управління. Документування та документообіг.

4. Структура управління. Елементи структури управління. Вертикальні і горизонтальні зв'язки. Фактори. Принципи побудови структури управління.

5. Кадри управління. Їх класифікація та вимоги до них. Принципи підбору кадрів управління. Штатний розклад. Положення про орган управління. Посадові інструкції.

6. Апарат та компетенція управління. Компетенція органу управління. Нормування управлінської праці. Робоче місце. Стили керівництва. Оцінка

ефективності системи управління.

ЗМ 1.2. СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ; ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

1. Поняття та перелік функцій державного управління у сфері екології. Перелік функцій управління в екології. Управління в галузі охорони навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів.

2. Контроль управління якістю природного середовища. Природоохоронне інспектування. Громадський контроль. Принципи громадського контролю.

3. Система спостережень та структура системи спостережень за станом навколишнього середовища України. Структура системи спостережень. Система спостережень за станом навколишнього природного середовища України. Об'єкти і мережа спостережень.

4. Завдання та організація контрольних служб охорони навколишнього середовища на обласному рівні в Україні. Організаційна структура служб охорони навколишнього природного середовища на обласному рівні. Регіональний і представницький принципи.

ЗМ 1.3. ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ; МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД В УПРАВЛІННІ НАВКОЛИШНІМ ПРИРОДНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ

1. Стандарти серії ISO 14 000. Загальні вимоги ISO 14 000 до системи управління навколишнім середовищем. Проведення первинного екологічного аналізу. Проект Тасі ЄС.
2. Управління екологічною діяльністю в країнах світу. Досвід країн Організації економічного співробітництва та розвитку у розбудові екологічного управління.
3. Управління природоохоронною діяльністю в країнах Центральної і Східної Європи. Завдання та організація воєводських інспекцій охорони природного середовища у Польщі. Взаємодія на прикордонних територіях України і Польщі. Карпатський Єврорегіон.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Таблиця 2.4

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів денної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1 Організація управління в екологічній діяльності	2 / 72	15	15		42
ЗМ 1.1 Методологічна основа управління; Теоретичні основи управління	1 / 36	7	7		22
ЗМ 1.2 Структура Управління; Державне управління екологічною діяльністю в Україні	0,5 / 18	4	4		10
ЗМ 1.3 Процес Управління; Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем	0,5 / 18	4	4		10

Таблиця 2.5

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів заочної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1 Організація управління в екологічній діяльності	2 / 72	6	6		60
ЗМ 1.1 Методологічна основа управління; Теоретичні основи управління	1 / 36	2	2		32
ЗМ 1.2 Структура Управління; Державне управління екологічною діяльністю в Україні	0,5 / 18	2	2		14
ЗМ 1.3 Процес Управління; Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем	0,5 / 18	2	2		14

2.4. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Таблиця 2.6

Лекційний курс

№ теми	Зміст	Кількість годин	
		6.070800 - ЕОНС	
		Денне навчання	Заочне навчання
ЗМ 1.1 Методологічна основа управління; Теоретичні основи управління			
1	Предмет, цілі і методи управління. Класифікація цілей. Класифікація методів.	1	0,25
2	Принципи та функції управління. Типи класифікацій функцій управління.	1	0,25
3	Процес управління. Техніка і технологія управління. Управлінська інформація. Процедури процесу управління.	1	0,5
4	Структура управління. Елементи структури управління. Вертикальні і горизонтальні зв'язки.	1	0,5
5	Кадри управління. Їх класифікація та вимоги до них	1	0,25
6	Апарат та компетенція управління.	1	0,25
Поточний контроль (проведення контрольної роботи №1 або тестування)		1	
ЗМ 1.2 Структура управління; Державне управління екологічною діяльністю в Україні			
7	Поняття та перелік функцій державного управління у сфері екології	1	0,5
8	Контроль управління якістю природного середовища	1	0,5
9	Система спостережень та структура системи спостережень за станом навколишнього середовища України.	0,5	0,5
10	Завдання та організація контрольних служб охорони навколишнього середовища на обласному рівні в Україні.	0,5	0,5
Поточний контроль (проведення контрольної роботи №2 або тестування)		1	
ЗМ 1.3 Процес управління; Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем			
11	Стандарти серії ISO 14 000	1	0,5
12	Управління екологічною діяльністю в країнах світу	1	0,5
13	Управління природоохоронною діяльністю в країнах Центральної і Східної Європи	1	1
Поточний контроль (проведення контрольної роботи №3)		1	

Практичні заняття

№ теми	Зміст	Кількість годин	
		6.070800 - ЕОНС	
		Денне навчання	Заочне навчання
ЗМ 1.1 Методологічна основа управління; Теоретичні основи управління			
1	Предмет, цілі і методи управління. Класифікація цілей. Класифікація методів.	2	0,25
2	Принципи та функції управління. Типи класифікацій функцій управління.	1	0,25
3	Процес управління. Техніка і технологія управління. Управлінська інформація. Процедури процесу управління.	1	0,5
4	Структура управління. Елементи структури управління. Вертикальні і горизонтальні зв'язки.	1	0,5
5	Кадри управління. Їх класифікація та вимоги до них	1	0,25
6	Апарат та компетенція управління.	1	0,25
ЗМ 1.2 Структура управління; Державне управління екологічною діяльністю в Україні			
7	Поняття та перелік функцій державного управління у сфері екології	1	0,5
8	Контроль управління якістю природного середовища	1	0,5
9	Система спостережень та структура системи спостережень за станом навколишнього середовища України.	1	0,5
10	Завдання та організація контрольних служб охорони навколишнього середовища на обласному рівні в Україні.	1	0,5
ЗМ 1.3 Процес управління; Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем			
11	Стандарти серії ISO 14 000	2	0,5
12	Управління екологічною діяльністю в країнах світу	1	0,5
13	Управління природоохоронною діяльністю в країнах Центральної і Східної Європи	1	1

Лабораторні роботи (денне та заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)				
	-				
<i>Не передбачено</i>					

2.5. Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

Програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання для студентів заочної форми навчання – контрольна робота. Для студентів денної форми навчання індивідуальне завдання не передбачено.

Тема контрольної роботи „Організація управління в екологічній діяльності та сталий розвиток”.

Мета контрольної роботи – оволодіння і закріплення студентами заочної форми навчання навичок самостійної роботи з додаткової літературою.

Оформляється контрольна робота на стандартних аркушах формату А4. За першою титульною сторінкою, яка не нумерується, розміщується зміст роботи. Текстова частина роботи повинна обов’язково містити посилання на використану літературу, перелік якої подається в кінці роботи. Шрифт Times New Roman, розмір шрифту 12, міжстрочний інтервал 1,0. Об’єм роботи складає до 20 печатних сторінок.

Позитивна оцінка за контрольну роботу ставиться у випадку обґрунтованої та повної відповіді та відповідного захисту контрольної роботи студентом. Захищена робота є допуском до заліку. Контрольна робота розрахована на 10 годин за рахунок самостійної роботи.

2.6. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалу та підвищення рівня знань передбачена самостійна робота в обсязі: для студентів денної форми навчання 42 години та 50 годин для заочної форми навчання.

В якості основних видів самостійної роботи студентів передбачено:

вивчення конспекту лекцій згідно з модульною системою, підготовка до практичних занять, підготовка до поточного та підсумкового контролю, виконання ІНДЗ (контрольної роботи).

2.7. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить у наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання (контрольної роботи) – для студентів заочної форми навчання.
3. Оцінювання засвоєння питань, винесених для самостійного вивчення.
4. Проведення поточного контролю.
5. Проведення підсумкового письмового заліку.

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної та заочної форми навчання наведено в табл.2.9. та 2.10.

Таблиця 2.9

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Контрольні питання, тести	30
ЗМ 1.2 Контрольні питання, тести	40
ЗМ 1.3 Контрольні питання	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 Залік	
- за результатами поточного контролю	
- за результатами підсумкового контролю	
Всього за модулем 1	100%

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів заочної
форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)
МОДУЛЬ 1.
Участь у роботі на практичних заняттях
Контрольна робота
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1
Залік: за переліком питань на основі результатів виконання практичних робіт та контрольної роботи

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення лекційних занять з метою перевірки рівня підготовленості студента до виконання практичної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

1. Активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
2. Виконання та готовність до практичних робіт;
3. Самостійне вивчення питань курсу;
4. Успішність виконання поточного контролю (контрольні роботи, тестування);
5. Виконання поточного контролю.

Оцінку „відмінно” ставлять за умови відповідності виконання завдання студентом або його усної відповіді за усіма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Критерії оцінювання індивідуального завдання (контрольної роботи) для студентів заочної форми навчання

Контроль виконання індивідуального завдання (контрольної роботи) здійснюється за наступними критеріями:

1. Самостійність виконання;
2. Логічність і послідовність викладення матеріалу;

3. Повнота розкриття теми;
4. Обґрунтованість висновків;
5. Використання й аналіз додаткової інформації;
6. Успішний захист роботи;
7. Якість та відповідність оформлення роботи вимогам.

Оцінку „відмінно” ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом за всіма сімома зазначеним критеріями та його захист. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку. Захист ІНДЗ є умовою допуску до підсумкового контролю (заліку).

Проведення поточного контролю (денна форма)

Поточний контроль (тестування) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконані практичні, самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля. Поточний контроль за змістовим модулем приводиться у вигляді контрольних питань чи тестування на вибір (ЗМ 1.1 та 1.2) та контрольних питань (ЗМ 1.3). У відповідності до програми навчальної дисципліни контрольні питання у вигляді роботи або тесту проводять на останньому лекційному занятті відповідного змістового модулю. Кожна контрольна робота складається з десяти контрольних питань. Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються відповідні критерії оцінювання наведені в тесті.

Проведення підсумкового заліку з Модулю 1

Умовою отримання заліку для денної форми навчання є:

- сума накопичених балів, за результатами поточного контролю, за трьома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 51 % загальної кількості балів з дисципліни (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC);
- або залік проводять за результатами підсумкового тестування.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ESTC згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ESTC табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
	Внутрішній вузівський рейтинг, %	100 - 91	90 - 71		70-51		50-0
Національна 4-бальна і в системі ESTC	5 відмінно о А	4 добре В, С		3 задовільно D, E		2 незадовільно FX, F	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ESTC, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ESTC	Відмінно А	Дуже добре В	Добре С	Задовільно D	Достатньо Е	Незадовільно FX*	Незадовільно F**
ESTC, % студентів	A	B	C	D	E	FX*	F**
	10	25	30	25	10	Не враховується	

* з можливістю повторного складання

** з обов'язковим повторним курсом

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю знань:

- виконання та обов'язковий захист студентом ІНДЗ контрольної роботи з отриманням позитивної оцінки, практичних робіт, успішний захист яких є допуском до заліку. .

2.8. Інформаційно-методичне забезпечення

Таблиця 2.12

Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1 Богаров М. К. Наука управления: новый подход. – М.: Знание, 1990. – 64 с.	1-3
2 Водачек Л., Вадачкова О. Стратегия управления инновациями на предприятии: Пер. со словацкого. – М.: Экономика, 1989. – 167 с.	3
3 Екологічне управління: Підручник / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г. О. Білявський та ін. – К.: Либідь, 2004. – 432 с.	1-3
4 Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. – Чернівці: Зелена Буковина. 1996. – 248 с.	2
5 Модернізація виробництва: системно – екологічний підхід: Посібник з екологічного менеджменту / Шевчук В. Я., Саталкін Ю. М., Навроцький В. М. та ін. – К.: СИМВОЛ-Т, 1997. 245 с.	3
6 Организация управления в условиях рыночных отношений: Учебно-методическое пособие. – К.: МЗУУП, 1993. – 28 с.	1-3
7 Экология города: Учебник. – К.: Либра, 2000. - 464 с.	1
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1 Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. – Чернівці: Зелена Буковина. 1996. – 248 с.	1-3
2 Законодавство України про участь громадян і їх об'єднань в охороні навколишнього середовища. Збірник/ Видання друге, доповнене – Київ, 2002. – 168 с.	2
3 Екологія і закон: Екологічне законодавство України. У 2-х кн. / Від. ред. В.І. Андрейцев. – К.: Юрніком інтер, 1997.	2
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1 Борисова О.Б., Телюра Н.О. Збірка ситуативних прикладів з екологічної політики. Ухвалено на засіданні кафедри ІЕМ, ХДАМГ, протокол № 10 від 21.06.2002 р.	1

2 Покоłodна М. М., Телюра Н.О. та ін. Екологічне право в малюнках і схемах для всіх.	2
3 Джураєва О.С., Телюра Н.О., Малишева І. І., Покоłodна М.М. демонстраційно-інформаційні матеріали впровадження зеленого бізнесу. Модуль V: Навчально-методичний посібник. – Харків: „Константа”, 2006. – 28 с.	3
4 Відео/аудіо матеріал з 10 тематичних відеороликів на CD, про приклади зеленого бізнесу	3

Навчальне видання

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Організація управління в екологічній діяльності» (для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрям підготовки 0708 - «Екологія», спеціальності 6.070800 „Екологія та охорона навколишнього середовища”)

Укладачі: Ігор Костянтинович Галетич,
Наталія Олександрівна Телюра

План 2009, поз. 65 Р

Підп. до друку 02.10.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друков. арк. 1,0	Обл. – вид. арк. 1,3
Зам. № 4945	Тираж 10 прим.	
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12		
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ		
61002, Харків, вул. Революції, 12		